

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 września 2023 r.,

wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonych wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 marca 2020 r., sygn. akt II AKa 7/20,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku i zwolnić skazanego od kosztów
sądowych postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2019 r., sygn. akt II K 37/19, Sąd Okręgowy w Koszalinie uznał K. K. za winnego tego, że „w okresie od 2013 r. do dnia 7 lipca 2017 r. oraz od stycznia 2018 r. do dnia 15 sierpnia 2018 r. w miejscowości N. Ż. gmina P. znęcał się psychicznie i fizycznie nad osobą najbliższą żoną J. K. poprzez wszczynanie awantur, w trakcie których krzyczał, groził uszkodzeniem ciała, używał słów powszechnie uznawanych za obelżywe, wyganiał z domu, szarpał oraz uderzał pięściami i kopał po całym ciele, w tym okresie od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 6 lipca 2017 r. poprzez uderzanie J. K. pięściami i kopanie po całym ciele oraz uderzanie deską, spowodował obrażenia ciała w postaci licznych sińców na klatce piersiowej, na ręce, na lewym oczodole i czole, z bolesnością nadgarstka prawego i

rozległym krwiakiem przedramienia prawego oraz złamaniem z mechanizmu poprzecznego trzonu prawej kości łokciowej, które naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonej na okres poniżej 7 dni oraz w okresie od kwietnia 2018 r. do dnia 14 sierpnia 2018 r. poprzez uderzanie J. K. pięściami i kopanie po całym ciele, spowodował obrażenia w postaci zasinień i obrzęku ręki lewej, krwiaka wargi sromowej, dolegliwości bólowych w okolicy żeber po stronie lewej i grzbietu tułowia, które naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonej na okres trwający nie dłużej niż 7 dni, a także w dniach 14 i 15 sierpnia 2018 r. poprzez kopanie nogami i uderzanie pięściami po całym ciele spowodował u J. K. obrażenia ciała w postaci urazu wielonarządowego z obecnością licznych obrażeń zewnętrznych w obrębie twarzy i kończyn oraz z obecnością ciężkich obrażeń wewnętrznych jamy brzusznej w tym urazowym rozerwaniem trzustki i jej ostrym zapaleniem oraz stłuczeniem żołądka, co spowodowało ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonej w postaci choroby realnie zagrażającej życiu”, tj. czynu z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 lat pozbawienia wolności.

Wyrok ten został zaskarżony w całości apelacjami prokuratora i obrońcy. Prokurator, zaskarżając orzeczenie na niekorzyść oskarżonego, zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych i wniósł o przyjęcie, że K. K. dopuścił się także w dniach 14 i 15 sierpnia 2018 r. usiłowania zabójstwa swojej żony, działając z zamiarem ewentualnym i w konsekwencji o zakwalifikowanie jego działania z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary 15 lat pozbawienia wolności z zastrzeżeniem, że o warunkowe przedterminowe zwolnienie będzie mógł on ubiegać po odbyciu 12 lat kary pozbawienia wolności.

Obrońca zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 4, 7, 410 i 6 k.p.k. „poprzez nienależyte i niewyczerpujące rozważenie całokształtu materiału dowodowego sprawy, jego jednostronną ocenę oraz wybiórczy dobór dowodów wskazujących na winę oskarżonego” (w uzasadnieniu apelacji odwołano się wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań i postawy pokrzywdzonej, które podają w

wątpliwość ustalenia Sądu związane z agresywnym postępowaniem oskarżonego w szczególności w dniach 14 i 15 sierpnia 2018 r.). Zarzut ten pozwolił obrońcy na sformułowanie wniosku o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2020 r., II AKa 7/20, Sąd Apelacyjny w Szczecinie zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony działał od września 2016 r. i obniżył wymierzoną mu karę pozbawienia wolności do 8 lat. W toku rozprawy apelacyjnej odebrano wyjaśnienia od oskarżonego, przesłuchano ponownie J. K. i odczytano zeznania świadka K. P. Sąd oddalił wniosek dowodowy oskarżonego i jego obrońcy o ponowne przesłuchanie H. G.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżony został w całości kasacją obrońcy skazanego, w której zarzucono:

„1) rażące naruszenie przepisów prawa i procesowego w postaci naruszenia art. 433 § i 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez niepodzielenie przez Sąd odwoławczy zarzutów apelacji – niespostrzeżenie przez Sąd Apelacyjny uchybienia prawa procesowego w postaci naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów przez oparcie swojego rozumowania tylko i wyłącznie na zeznaniach świadków H. G., B. G., W. S., J. D., R. D. bez dokonania oceny tych zeznań w świetle pozostałego materiału dowodowego, a w szczególności zeznań pokrzywdzonej, pod kątem zasad logicznego rozumowania oraz w sprzeczności z zasadami poświadczenia życiowego,

2) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci naruszenia art. 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez niepodzielenie przez sąd odwoławczy zarzutów apelacji – niespostrzeżenie przez Sąd Apelacyjny uchybienia prawa procesowego w postaci naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 387 § 2 k.p.k. poprzez bezpodstawne uznanie, iż okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości podczas gdy ustalony w sprawie stan faktyczny oparty jest tylko i wyłącznie na zeznaniach H. G., B. G., W. S., J. D. i R. D. oraz biegłego medyka sądowego S. M., a także dokumentacji medycznej, podczas gdy pozostały materiał dowodowy pozostawia uzasadnione wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku sądów obu instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w

Koszalinie. Wywody kasacyjne rozwinięte zostały w obszernym piśmie innego obrońcy, nazwanym „uzupełnieniem kasacji (k – 1326 – 1329).

Postanowieniem z dnia 30 marca 2022 r., V KK 445/20, Sąd Najwyższy oddalił opisaną wyżej kasację jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 23 czerwca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Szczecinie pismo skazanego, adresowane pierwotnie do Prokuratury Regionalnej w Szczecinie, które zarejestrowane zostało pod sygnaturą III KO 79/23 jako wniosek o wznowienie postępowania w opisaney wyżej sprawie. Wprawdzie skarżący domaga się „wznowienia śledztwa”, jednak jest oczywiste, że wobec prawomocnego zakończenia postępowania sądowego wyrokiem skazującym oraz oddalenia kasacji obrońcy skazanego, jedynym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym tej stronie jest wniosek o wznowienie postępowania sądowego. W piśmie tym skarżący podnosi, że w toku postępowania „Prokurator K.K. dopuściła się w śledztwie (...) zaniedbań, matactwa i fałszowania materiałów dowodowych. Istnieje podejrzenie iż prokurator K. K. mogła przyjąć korzyści majątkowe celem matactwa i fałszowania dowodów (...)”. Konkretyzując swoje zarzuty skarżący podniósł, że miejsce domniemanego przestępstwa, tj. jego miejsce zamieszkania nie zostało zabezpieczone, a prokurator nie dokonała oględzin mieszkania i nie przesłuchała J. K.

Do Sądu Najwyższego wpłynęły także kolejne pisma skazanego, datowane odpowiednio na 6 czerwca 2023 r., 16 lipca 2023 r. i 29 kwietnia 2023 r.

W pierwszym z nich skarżący podnosi, że:

- Policja nie zabezpieczyła jego mieszkania, nie wykonała zdjęć, a prokuratora nie przeprowadził oględzin,
- skazany złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w postaci okradania jego domu, popełnionego już po jego zatrzymaniu w omawianej sprawie, nie został w jednak przesłuchany, a prokurator P.G. odmówiła wszczęcia postępowania,
- prokurator K. K. nie wyjaśniła zeznań głównego świadka oskarżenia, tj. H. G. i wnuczki W. S.,
- nie wyjaśniono kwestii skutera i jazdy nim krytycznego dnia przez pokrzywdzoną,
- nie przesłuchano żony Z. G., nie wyjaśniono kwestii pracowników z Ukrainy, pracujących w posiadłości G.,

- H. G. złożyła fałszywe zeznania,
- niemiarodajna jest opinia biegłego M. Ś.,
- B. G. zeznała nieprawdę,
- prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie obrażeń ciała pokrzywdzonej, których doznała w 2021 r.,
- kurator okłamał sąd w sprawie III Kow 2028/21 co do miejsca pobytu i sposobu życia pokrzywdzonej,
- pokrzywdzona w toku rozprawy apelacyjnej zeznała, że skazany jest niewinny.

W konkluzji swoich wywodów skarżący domaga się wznowienia postępowania w celu weryfikacji zeznań świadków przez pryzmat innych dowodów sugerując, że padł on ofiarą intrygi, a także matactwa, zaniedbań i fałszerstwa ze strony prokuratora.

W adresowanym do Sądu Najwyższego piśmie z dnia 16 lipca 2023 r. skarżący wskazuje, że prowadzone pod sygnaturą akt 4290-5 Ds. [...] śledztwo wykazało, że prokurator K.K. dopuściła się przestępstw w jego sprawie. Skarżący nadto powtarza niektóre z wymienionych wcześniej twierdzeń i dodaje, że więcej informacji w jego sprawie znajduje się w innych określonych sygnaturami sądowymi sprawach (k- 20v).

W pochodzącym z dnia 29 kwietnia 2023 r. piśmie adresowanym do Prokuratury Krajowej, nazwanym zawiadomieniem o przestępstwie, wymienione są w większości wskazane wcześniej fakty i okoliczności.

W ramach czynności sprawdzających Sąd Najwyższy zwrócił się do Prokuratury Rejonowej w K. o nadesłanie akt 4290-5 Ds. [...] Z akt tych wynika, że postanowieniem z dnia 29 grudnia 2022 r. prokurator odmówił wszczęcia śledztwa z zawiadomienia K. K. w sprawie:

1. mającego miejsce w bliżej nieustalonym czasie dniu i miesiącu 1981 r., w bliżej nieustalonym miejscu doprowadzenia przemocą i groźbą bezprawną J. K. do obcowania płciowego, tj. o czyn z art. 197 1 k.k., wobec stwierdzenia przedawnienia karalności
2. mającego miejsce w bliżej nieustalonym czasie, nie później niż 15 sierpnia 2018 r. w N. gm. P. przywłaszczenia mienia w postaci spawarki i robota do mielenia mięsa firmy Z. o nieustalonej wartości, czym działano na szkodę J. K. i K. K., tj. o

czyn z art. 278 § 1 k.k., wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego

3. mającego miejsce w bliżej nieustalonym dniu, nie później niż do marca 2021 r., w bliżej nieustalonym miejscu doprowadzenia przemocą i groźbą bezprawną J. K. do obcowania płciowego, tj. o czyn z art. 197 § 1 k.k., wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa. Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2023 r. prokurator w części uwzględnił zażalenie K. K., uchylił pkt 2 opisanego postanowienia i podjął w tym zakresie postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Pisma skazanego, czytane łącznie, stanowią wniosek o wznowienie postępowania. Wniosek taki, stosownie do art. 542 § 2 k.p.k., powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego, a nadto opłacony. Jednak zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k., sąd, orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Taka sytuacja ma miejsce w rozważanej sprawie. Analiza podnoszonych przez skazanego argumentów prowadzi do oczywistego wniosku, że w sprawie nie zachodzi żadna z możliwych, w zaistniałej sytuacji procesowej, podstaw do wznowienia postępowania.

Pierwsza grupa zarzutów skazanego wiąże się z twierdzeniem, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstw.

Przepis art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. przewiduje, że wznowia się postępowanie sądowe zakończone prawomocnym wyrokiem, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Podniesienie zarzutu opartego na tej podstawie obwarowane jest dodatkowym warunkiem wynikającym z art. 541 § 1 k.p.k. Zgodnie z jego treścią, czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że taki nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 – 11 lub w art. 22 k.p.k. Warto podkreślić, że to na skarżącym ciąży obowiązek dołączenia do wniosku orzeczeń, o których mowa w omawianym przepisie. Jest jasne, że wnioskodawca do wniosku o wznowienie postępowania nie dołączył żadnych orzeczeń stwierdzających, że w

związku z postępowaniem karnym, w którym został skazany, prokurator K.K. dopuściła się przestępstwa. Skarżący nie dołączył także, a nawet na istnienie ich nie wskazał, orzeczeń stwierdzających popełnienie przez wymienianych przez niego świadków przestępstw złożenia fałszywych zeznań; dotyczy to również rzekomo sprzecznych z prawem zachowań kuratora sądowego. We wniosku nie wskazano także aby zaistniały sytuacje blokujące możliwość wydania takiego orzeczenia na podstawie art. 17 § pkt 3 – 11 lub art. 22 k.p.k. Wbrew twierdzeniom skazanego, w postępowaniu prowadzonym pod sygnaturą 4290-5 Ds. [...] w Prokuraturze Rejonowej w K. wcale nie stwierdzono, by prokurator K.K. dopuściła się jakiegokolwiek przestępstwa. Jak wskazano już wcześniej, postępowanie to dotyczyło czynów popełnionych przed dokonaniem przestępstwa przez skazanego i po jego skazaniu i nie pozostawało w bezpośrednim związku z czynem skazanego, który był przedmiotem osądu (zgwałcenie pokrzywdzonej w 1981 i 2021 roku oraz okradzenie mieszkania skazanego i jego żony już po zatrzymaniu K. K.). Twierdzenia skazanego ocenić należy w tej sytuacji jako gołosłowne, czy wręcz nieprawdziwe. Na taką ocenę zasługują w szczególności adresowane do prokuratora prowadzącego postępowanie zarzuty, iż nie przeprowadził oględzin miejsca zdarzenia i nie przesłuchał pokrzywdzonej. W aktach sprawy na k – 20 – 36 znajdują się dokumenty obrazujące oględziny mieszkania skazanego przeprowadzone przez funkcjonariuszy Policji wraz ze zdjęciami wykonanymi podczas tej czynności. Natomiast na k – 216 – 216 akt sprawy znajduje się protokół z dnia 30 sierpnia 2021 r. z przesłuchania w charakterze świadka przez prokurator K.K. pokrzywdzonej J. K., która odmówiła złożenia zeznań.

Druga grupa zarzutów, czy twierdzeń skazanego, może być postrzegana na płaszczyźnie przesłanki wznowienia postępowania zawartej w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Z regulacji tej wynika, że wznowia się postępowanie, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na zaistnienie sytuacji, o których mowa w pkt a, b i c tego przepisu. Regulacja ustawowa przewiduje, że owe nowe fakty i dowody mogą być nieznane nie tylko sądowi, ale również stronie. Skazany przywołując te nowe fakty lub dowody powinien zatem wykazać, że nie były one mu znane przed datą uprawomocnienia się orzeczenia. Analiza stanowiska skazanego prowadzi do wniosku, że o zaistnieniu przesłanki

wznowienia postępowania *propter nova* nie może być mowy. Wszystkie podnoszone przez skazanego kwestie wiążą się ze sposobem przeprowadzenia i oceną zgromadzonych w toku postępowania dowodów. Z pism skazanego nie wynika żadna nowa okoliczność, czy nowy fakt. Argumentacja skarżącego zbliża jego pisma bardziej do zwykłego środka odwoławczego w postaci apelacji, niż do skargi nadzwyczajnej, jaką jest wniosek o wznowienie postępowania. Wniosek taki nie może być, w zaistniałej sytuacji, skutecznym sposobem na kwestionowanie wiarygodności zeznań świadków, miarodajności opinii biegłych, kompletności materiału dowodowego – w sytuacji, gdy nie przedstawia się żadnych nowych istotnych dowodów, a w konsekwencji poczynionych przez sąd ustaleń i wynikających z nich dla skazanego konsekwencji prawnych. Istotą sporu, w odniesieniu do czynu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k., a na nim skazany koncentruje swoją uwagę, jest kwestia oceny wiarygodności procesowych wypowiedzi pokrzywdzonej, która utrzymywała, że skazany jest niewinny oraz dowodów dla skazanego niekorzystnych, na które powołują się Sądy obu instancji w swoich rozstrzygnięciach. W tych kluczowych kwestiach, wniosek skazanego w wznowienie postępowania, postrzegany przez pryzmat podstaw wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., niczego nie zmienia.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[K.K.]

[ms]

